

แบบฟอร์ม Knowledge Capture

เรื่อง การสร้างความเข้าใจ และความร่วมมือระหว่างองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (อ.อ.ป.) กับชุมชนอย่างยั่งยืน

สรุปโดย นายประพันธ์ แสงเพชร หัวหน้างาน (ระดับ ๖) งานสวนป่ามัญจาคีรี

หน่วยงาน องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตขอนแก่น องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๑. บริบท หรือความเป็นมา

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (อ.อ.ป.) มีบทบาทต่อชุมชนหลายด้านที่สำคัญ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่อยู่ใกล้กับสวนป่าของ อ.อ.ป. โดยมุ่งเน้นการสร้างความสมดุลระหว่างการดำเนินธุรกิจ การอนุรักษ์ และการพัฒนาสังคม บทบาทของ อ.อ.ป. ต่อชุมชนไม่ได้จำกัดอยู่แค่การดำเนินธุรกิจเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมไปถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิต การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ และการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติร่วมกับคนในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

๒. วิธีการ / ขั้นตอน หรือกระบวนการที่ได้เรียนรู้

๒.๑ จัดกิจกรรมให้ความรู้และสร้างความสัมพันธ์

๒.๑.๑ จัดกิจกรรมให้ชุมชนและโรงเรียนใกล้เคียงเข้ามาเยี่ยมชมพื้นที่และเรียนรู้เกี่ยวกับการปลูกป่า การดูแลรักษา และการใช้ประโยชน์จากไม้

๒.๑.๒ โครงการอบรมระยะสั้น ให้ความรู้เรื่องการปลูกไม้เศรษฐกิจ การแปรรูปไม้เบื้องต้น หรือการสร้างรายได้จากผลผลิตของป่า เพื่อให้คนในชุมชนเห็นประโยชน์ที่จับต้องได้

๒.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนโครงการของชุมชน

๒.๒.๑ โครงการส่งเสริมเกษตรกรปลูกไม้เศรษฐกิจ ทำงานร่วมกับชุมชนในการจัดทำโครงการป่าชุมชน เพื่อร่วมกันจัดการและดูแลป่าในพื้นที่ของตนเอง

๒.๒.๒ การสนับสนุนอาชีพ ให้การสนับสนุนด้านความรู้ เงินทุน หรือวัตถุดิบแก่กลุ่มอาชีพในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์จากป่า เช่น การทำเฟอร์นิเจอร์ หรือผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร

๒.๓ ใช้สื่อและช่องทางการสื่อสารที่เข้าถึงง่าย

๒.๓.๑ สื่อท้องถิ่น ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อวิทยุชุมชน หอกระจายข่าว หรือกลุ่ม Line ของหมู่บ้าน เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารเข้าถึงคนในพื้นที่โดยตรง

๒.๓.๒ เว็บไซต์ และโซเชียลมีเดีย สร้างหน้าเพจ หรือเว็บไซต์ที่นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมและบทบาทของ อ.อ.ป. ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน พร้อมทั้งเปิดช่องทางให้ชุมชนสามารถสอบถามและแสดงความคิดเห็นได้

๒.๔ สร้างความร่วมมือกับผู้นำชุมชน

๒.๔.๑ ประชุมร่วมกันเป็นประจำ จัดประชุมร่วมกับผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อรับฟังความคิดเห็นและปัญหาต่าง ๆ รวมถึงชี้แจงแผนงานของ อ.อ.ป. ที่จะส่งผลกระทบหรือเป็นประโยชน์ต่อชุมชน

๒.๔.๒ แต่งตั้งคณะกรรมการร่วม ตั้งคณะกรรมการทำงานร่วมกันระหว่าง อ.อ.ป. และตัวแทนชุมชน เพื่อให้การดำเนินงานมีความโปร่งใสและมีส่วนร่วมจากคนในพื้นที่อย่างแท้จริง

๓. เทคนิคหรือกลยุทธ์ที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้

๓.๑ การสื่อสารสองทาง ไม่ใช่แค่การให้ข้อมูลจาก อ.อ.ป. ไปยังชุมชนเพียงฝ่ายเดียว แต่ต้องเปิดโอกาสให้ชุมชนได้แสดงความคิดเห็น สะท้อนปัญหา และมีส่วนร่วมในการวางแผนด้วย

๓.๒ ผลประโยชน์ที่เท่าเทียม: การดำเนินงานใด ๆ ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของชุมชนควบคู่ไปกับการดำเนินงานขององค์กร โดยเฉพาะการสร้างงานและรายได้ที่ยั่งยืนให้แก่คนในท้องถิ่น

๓.๓ ความโปร่งใสและน่าเชื่อถือ อ.อ.ป. ต้องเปิดเผยข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา และมีกระบวนการทำงานที่ตรวจสอบได้ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับชุมชน

๓.๔ การมีส่วนร่วม การเปิดโอกาสให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การปลูกป่า การอบรม หรือการจัดการป่าไม้ จะช่วยสร้างความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของร่วมกัน

๔. ประเด็นความรู้ที่สำคัญ

“การสร้าง ความเข้าใจและความร่วมมือระหว่างองค์กรอุตสาหกรรมป่าไม้ (อ.อ.ป.) กับชุมชนอย่างยั่งยืน” จากที่ได้กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่า อ.อ.ป. มีบทบาทสำคัญที่เชื่อมโยงกับชุมชนในหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งการที่ทั้งสองฝ่ายจะสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างราบรื่นและยั่งยืน

๕. บทสรุป

เพื่อให้ อ.อ.ป. และชุมชนทำงานร่วมกันได้อย่างยั่งยืน หัวใจสำคัญอยู่ที่ “การสร้าง ความเข้าใจและการมีส่วนร่วม” โดยมีประเด็นหลักที่ต้องให้ความสำคัญดังนี้ ๑.การสื่อสารที่เปิดกว้างและโปร่งใส ๒.การสร้างผลประโยชน์ร่วมกัน ๓.การส่งเสริมให้ชุมชนเป็นเจ้าของร่วม การดำเนินการตามแนวทางเหล่านี้จะช่วยเปลี่ยนมุมมองของชุมชนที่มีต่อ อ.อ.ป. จากหน่วยงานที่เข้ามาจัดการพื้นที่ป่า ไปเป็น “พันธมิตร” ที่ร่วมกันดูแลทรัพยากรธรรมชาติเพื่อความยั่งยืนของทุกคนในระยะยาว

ภาพตัวอย่าง จัดกิจกรรมให้ความรู้ และสร้างความสัมพันธ์

๒๖/๑๒

(ภาพประกอบ: เสกพร)

หน้าปกเล่ม (รูป) ๒) ภาพรวมป่าไม้ชุมชน
หน้า ๑) ภาพรวมป่าไม้ชุมชน